

פנחס תשפ"ד

תהלתו בקהל הסוידים

דברי תורה, סיפורים ומשלים מאת המנהל הר"ח ר' יצחק אהרן קליין שליט"א

גליון תק"ל

פרשת פנחס

המוגיד ממזריטש ז"ע שלח שניים מתלמידיו למדינת אשכנז להפיץ תורה וירא"ש, היה רבי שמואל שמעלקא זצ"ל שנהיה רב בניקלשבורג, ואחיו רבי פנחס בעל ההפלאה (ר"ת הקטן פנחס לוי איש הורוביץ) שנתקבל לרב בפרנקפורט, ושם באשכנז ככלו סבל רב ממתנגדים ורדיפות, ופעם אחת הגיע רבי פנחס לביקור בפולין ונתכבד בכבוד מלכים, שאלו אותו האיך ייתכן שבמקומו שמכירים את גדלותו אינם מכבדים אותו כראוי ובמקום זה כבדו אותו במאוד מאוד. והשיב, שהנה בפרשת פנחס כשקוראים אותו בזמנו הוא בין המצרים ימי צער ואבל, אבל כשהוא אורח, כלומר כשקוראים אותו בימים טובים בפ' הקרבנות - הוא ימי שמחה ומתקבל בכבוד גדול. כך גם אנחנו במקומו, כל השנה אין זוכים לכבוד אבל כשאני מגיע בתור אורח שלא במקומו אלא במדינה אחרת שם מכבדים אותנו מאוד. כששמעו תושבי העיר איך שכבדו אותו בפולין כפלו את משכורתו. החזן הקבוע שמע שהעלו לרבי

פנחס את משכורתו ביקש גם הוא תוספת למשכורתו, אמרו לו על זה נאמר עושה מעשה זמרי (=חזן המזמר ומוגן) ומבקש שכר כפנחס כמו הרבי רבי פנחס ז"ע.

(ספה"ק)

פנחס בן אלעזר בן אהרן

כתב רש"י לפי שהיו השבטים מזבחים אותו וכו' בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ולכאורה איך באו לבזות איש קדוש כפנחס אשר קנא קנאת ה'. וי"ל, שטענתם היו עליו שלא היה צריך להרוג את זמרי אלא להחזירו בתשובה כמו שאבי אמו שהוא יתרו שהיה שטוף בע"ז ואעפ"כ ע"י שקרבו משה והכניסו תחת כנפי

השכינה נתהפך לטוב כך היה פנחס צריך להשיע עליו לטוב שיחזור בתשובה ולא להורגו. אלא איתא במס' אבות שהיה אהרן 'אוהב' שלום ורודף שלום, כי לפעמים ראה שצריך לקרב בדרך השלום, ולפעמים ראה שצריך להיות רודף ודוחה את השלום כי לא רצה לעשות שלום עם פושעים ורשעים ולמד ממעשה העגל שלא דחו את הערב רב וחטאו והחטיאו את בני עבודה זר וציוה ה' להורגם. ולכן בא הכתוב ליחס את פנחס אחר אהרן שגם הוא היה לפעמים דוחה ומגרש את הרשע והחוטא והחטיאו ולכן הגר את זמרי וע"ז נסתתמו טענותם.

הנני נתן לו את בריתי שלום

יש להבין, מדוע נתן לו ה' ברכת שלום דוקא ולא ברכה אחרת. וי"ל, ע"פ הגמרא דכתובות ק"ה, שמנהיג אשר בני עירו אוהבים אותו סימן הוא שאינו מוכיח אותם במילי דשמיא, ונלמד מזה שמנהיג שמקנא קנאת ה' ברשעים אינו אוהב על הבריות ויש לו תמיד מריבה עמו, ופנחס היה מקנא ומוכיח במילי דשמיא כמ"ש 'בקנאו את קנאתי בתוכם', ולכן היה עלול לגרום שלא יהיו הבריות עמו בשלום, נתן לו הקב"ה ברכה מיוחדת שיהי' בשלום עם הבריות ולא יתקוטטו עמו.

(תפארת יהונתן)

בקנאו את קנאתי בתוכם

מובא בשם הר"ח ר' יצחק מוואראק ז"ע, שהפסוק מספר שבחו של פנחס שקנא קנאת ה' ואע"פ

כן נשאר בתוכם - בתוך בני ישראל, כי טבע האדם המקנא קנאת ה' מתגדל ומתנשא מעל שאר העם ונכשל במחשבה בעוון הגאווה, ולכן מעיד הפסוק כאן שפנחס אף לאחר שהרג את זמרי לא החשיב עצמו גדול ומעולה יותר משאר אחיו ונשאר בתוכם בתוך בני ישראל כשווה בין שווים.

ובזה מתיישב מדוע העניש ה' את אליהו וציוה למשוח את תלמידו אלישע למלא מקומו, כי הסתתר במערה ושאל אותו ה' 'מה לך פה אליהו', והשיב קנא קנאתי לה' ואוותר אני לבדי וכו', כי כונת ה' הוא שהמקנא מתנהג גם אח"כ באהדה ושלום עם כל בית ישראל ואינו עוזב את התחברותו ואהדתו עם בני ישראל בתוכם, ולכן בירך אותו הקב"ה מדה כנגד מדה 'את בריתי שלום' שיוכל להמשיך לחיות באהבה אהבה ורעות שלום כמו שיקנו אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבם לתורה. (מחשבת הלוי)

בין המצרים

על נהרות כבל שם ישבנו גם בכינו

יש לדקדק על הלשון גם בכינו, מי עוד בכה חוץ מהם. וי"ל דאיתא בתקוני זוהר דכאשר חילק ה' ביום שני של בריאת העולם בין המים התחתונים למים העליונים או פרצו בבכי המים התחתונים ואמרו: אנו בעיני למהוי קמא מלכא, ואז כרת ה' להם ברית מלח שמהם יקחו מלח לשים על כל קרבן, וכן יקחו מהם מים למצות ניסוך המים בסוכות, ולכן כשהרב ביהמ"ק ובטלו הקרבנות והנסכים חזרו המים לבכות. וזה הפירוש גם בכינו שיהד עם המים התחתונים - בכינו גם אנחנו על חרבן הבית, והקב"ה יחם את שניהם שעתידי לרפאות גם אותנו ויבנה ביהמ"ק בב"א ואז יחזרו המים לתפקידם בקרבנות ובנסכים, כמ"ש במדרש איכה רבתי ד' עה"פ 'גדול כים שברך מי ירפא לך' שמי עתיד לרפאות שברו של ים הוא ירפא גם לבני"י.

(ישמח משה ז"ע)

ובזה מיושב הפ' ונפשי שפכי כמים ליבך נוכח פני ה', שזה מה שבכו המים שהם רוצים להיות נוכח פני ה'.

ובני קרח לא מתו

איתא במדרש שבני קרח כשראו את משה אמרו איך נעשה עכשיו, אם נקום לפני משה הלא יקצוף אבינו קרח, לא ניקום אז יקצוף משה רבינו, כשראו שכל ישראל עומדים לפניו גם הם נעמדו. ויש להבין איך השקיטו את הכעס של אביהם. וי"ל דאיתא בחולין יא, מנין שהולכים אחר הרוב מדין מכה אביו שחייב מיתה. וקשה דלמא לא אביו הוא. אלא הולכים אחר הרוב ורוב בנים של האם - הם של אביהם הידוע. וזה אמרו בני קרח, אחרי שאנו רואים שכולם קמו לפני משה כי הולכים אחר הרוב, ורוב ישראל עמדו, וכתוב בתורה 'אחרי רבים להטות' גם אנחנו חייבים לעמוד בפני משה, כי אם יטענו אביהם שאין הולכים אחר הרוב א"כ אין הם צריכים לשמוע אל אביהם כי אולי זה לא אביהם. (נחלת יעקב)

והוא לא היה בעדת קרח ובנים לא היו לו

יש להבין הנתינת טעם שראיה שלא היה בעדת קרח כי לא היה לו בנים. וי"ל כי אמרו חז"ל שכל המתנגדים על משה השקו את נשיהם במים המאוררים כדן סוטה כי חשדו את נשיהם שיש להם שייכות עם משה, והרי התורה הקדושה הבטיחה שאם אשתו טהורה מהמחשבה הזאת אז מקבלת שכר שאם עד אז לא היה לה בנים אז עכשיו תלד בנים, ואם היה אביהם בעדת קרח א"כ היה צריך ללדת לו בנים וזה ראה ברורה שלא היה בעדת קרח וההוכחה כי בנים לא היו לו. (שמעתי)

הנני נתן לו את בריתי שלום

אמרו חז"ל, בדין הוא שיטול שכרו בעוה"ז. ויש לתמוה, הרי אמרו חז"ל: 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא'. וי"ל, דהנה מעשה פנחס היו ב' מטרות. א' לקנא קנאת ה', וזה בין אדם למקום. ב' שהשיב את הכעס מעל בני ישראל ועצר המגיפה, וזה בין אדם לחבירו-ענין גמילות חסדים, ועל מצות גמילות חסדים אדם אוכל פיאותיהם בעוה"ז. ולכן בא הכתוב ליחסו אחר אהרן הכהן שהיה אוהב שלו ורודף שלו שזה ג"כ בין אדם לחבירו, וכן עשה נכדו פנחס, וא"כ בדין הוא שיטול שכרו בעוה"ז.

(עניני יצחק)

ברית כהונת עולם

בב"מ פה, כל שהוא ת"ח ובנו ת"ח וכן בנו ת"ח, שוב אין התורה פוסקת מורעו לעולם. ולכן עכשיו שפנחס קיבל שכרו מצות כהונה וא"כ הוי שלשה דורות ולכן נקרא כהונת עולם, כמ"ש: לא ימושו מפדך וכו' אמרו ה' מעתה ועד עולם.

(גליא מסכת)

לכן אמור הנני נתן לו וכו'

במדרש הובא בדין הוא שיטול שכרו. וקשה הרי אמרו חז"ל שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. וי"ל דהנה הקשו המפרשים הרי כתיב לא תלין פעולת שכיר מאתך עד בוקר והרי הקב"ה מקיים את התורה א"כ למה לא נתן שכר לאדם בעוה"ז. ותירצו דזה דוקא כשבכה"ב בעצמו שכר את הפועל אבל אם שכר ע"י שליח אינו עובר על לא תלין, והנה כל התורה נתנה ע"י משה שהוא השליח לכן לא שייך הלאו של לא תלין, אבל כאן שנתעלמה ההלכה ממשו רבינו ופנחס בעצמו זכה להשיג ההלכה ע"י שהקב"ה בעצמו נתן בלבו ובשכלו לעשות מה שעשה אז בדין הוא שיטול שכרו כי באופן זה אמרה תורה לא תלין פעולת שכיר.

(אמרי נועם)

צרו וכו' כי צורים הם בנבליהם וכו'

יש להבין למה כתב בלשון הווה ומדוע אמר בנבליהם שפירושו במחשבות, הרי המעשה כבר נעשה וכבר נכשלו בע"ז פעור ועוד עבירות שבא ע"ז במעשה ולא רק במחשבה. ונראה ליישב שאף שכבר עבר ענין החטא של מדין מ"מ נתהוו לישראל מחשבות והרהורים רעים מתוך שדברו וזכרו במעשה פעור וכו' כי כל זמן ששורש החטא נמצא בעולם נופלים מחשבות רעות ממנו לבני אדם ולכן ציוה ה' להנקם במדין כי על ידי מיתתם יתבערו המחשבות הרעות מלב ישראל כי כשאין שורש אין ענפים ולכן כתיב בלשון הווה צרו את המדינים כי הם גורמים על המחשבות שבאים אחר מעשה החטא עד שלא נמחק השורש ואם יהרגו את מדין יבערו את השורש והיו קדושים וטהורים.

(נועם אלימלך)

אבינו מת וכו' והוא לא היה בעדת קרח וכו'

וקשה למה להם להזכיר שלא היה בעדת קרח למאי נפק"מ לבני טענותיהם לקבל ירושה בארץ. ונראה דהנה רש"י מביא הגמרא בב"ב שהם טענו שהם כמקום הבנים של צלפחד, ואם בנות אינם נחשבים לזרע א"כ תתייבם אמנו. והנה כתב במדרש פ' קרח בפסוק 'וירדו חיים שאולה' שהם חיים וקיימים עד

עכשיו וכל ר"ח הם צועקים משה אמת ותורתו אמת. וא"כ אם אביהם היה בעדת קרח אין הם יכולים לטעון תתייבם אמנו כי אביהם עדיין חי וזו לא שייך יבום כלל ולכן הזכירו שאביהם לא הי' בעדת קרח וזו הם באים בטענה.

כי בחטאו מת
בחטאו מת, הכוונה בחטא 'מקושש' שחילל שבת ובטענה זו בקשו נחלה. דהנה אמרו חז"ל 'מקושש' לשם שמים נתכוון, שחילל שבת להראות לישראל את העונש שמחלל שבת חייב מיתה בידי אדם. והנה איתא במס' שבת קיח, 'כל השומר שבת כהלכתו זוכה לנחלה בלי מצרים'. וזה מזה שטענו בנותיו, שאביהם עשה זאת לחוק שמירת שבת ואינו ראו שיפסידו חלקו לעד - אם מת בלא בנים, כי 'סגולת שמירת שבת' הוא לנחלה בלי מצרים ולא להפסיד נחלה. (חתי"ס ז"ע)

איש על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם וכו'

קשה כפילות ואריכות הלשון בפסוק, ועוד 'כצאן אשר אין להם רועה' כאלו זה דרך הצאן אשר אין להם רועה, והיה צריך לומר 'כצאן בלי' רועה. וי"ל, דהנה מנהיג אמיתי בבוא ענין הנוגע לדבר ה' ולתורתו - לא יכנע ולא יחת מפני איש, ואם יש חוטא ומחטא - אינו ירא מלהוציא מהקהילה כדי שלא יקלקל אחרים ולא יכנע מפני איש, ואם נראה לו איש תמים שנתרחק מדרך התורה אבל בעצם הוא רועה להתאחד עם הציבור הרוחני אזי הוא מקרב אף אם לא מוצא חן בעיני ראשי הקהלה. וזה רועה צאן אמיתי, אבל מנהיג שמסתכל לטובת עצמו שימצא חן בעיני כולם ולא יוכיח שום אדם, זה כצאן אשר אין להם רועה. וזה משי"כ כאן, איש על העדה 'שיוציאם' - את מי שצריך להוציא מן הקהלה, ואשר 'יביאם' הוא יקרב ויביא אליו את המקורב ולא כוונת המנהיג לכבוד עצמו. (האדמו"ר משינאוה ז"ע)

ושעיר עזים אחד להטאת
כתב ברש"י הק' אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמיעטת את הירח. וקשה למה צריכין אנו כפרה על מה שעשה הקב"ה, מה אנו אשמים בזה. וי"ל דהנה הקב"ה מיעט את הירח כי אמרה אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, א"כ היה הקב"ה יכול להשאיר את הירח כתחילתו ברייתו וגדיל את אור החמה יותר ממה שהיתה, אבל היות ורש"י כתב בפ' בראשית על הפסוק 'וירא אלוקים את האור כי טוב' ולא כתב 'ויהי כן' אלא 'ויהי אור', שראה הקב"ה שאין ראויים הרשעים מבני ישראל להשתמש באור הגדול, לכן גזם לצדיקים לעתיד לבא. וא"כ נמצא שלא היה הקב"ה יכול להגדיל את אור החמה מפני הרשעים ובלית ברירה יכול רק להקטין את הירח, ובה אנו אשמים, לכן צריכים להביא כפרה על שהמעט ה' את הירח.

(להמי תודה)
מוצב חדש בציון תכין ועולת ראש חודש נעלה עליו

וקשה, למה לא הזכיר את החטאת של ר"ח. ועוד, בסוף התפילה אומר ואת מוסף יום ראש החודש הזה נעשה ונקרוב, הרי כבר אמר ועולת ר"ח נעלה עליו. וגם למה אמר 'זהו': וי"ל דלעתיד נאמר 'וזהו אור הלבנה כאור החמה', וא"כ לא יצטרכו להביא כפרה ורק עולתו יביאו ולא חטאת. וכתב הרמ"ע מפאנו, שלעתיד יצטרכו ישראל להקריב כל התמידין והמוספין שחסרו בזמן הגלות ולפי"ז לעתיד יביא עוד את החטאת הזה להשלמה על העבר, ולכן כתב 'זהו' שכולל גם עולות וגם חטאת יביאו רק על היום הזה ולא על העתיד, אבל העולת יהי ג"כ לעתיד ולכן אומרים ואת עולת ר"ח נעלה עליו גם להבא.

ולא כלית את בני ישראל
וקשה הרי מתו במגיפה כ"ד אלף איש ואיך כתוב ולא כליתי את בני"י. אלא הכוונה לכל ישראל חוץ משבט שמעון כי רק שבט שמעון לא שמרו עצמם מלהנשא לאנשי הערב רב ולכן מתו חלק מהם בעגל וחלק

במגפה וחלק עכשיו בסוף פ' בלק ולכן כתוב ויהי 'המתים' עם ה' הידיעה ולא כתיב וימותו במגפה, אבל שאר ישראל שנשמרו מלהתערב עם הערב רב לא מת אף אחד ממש ועליהם אמר ה' ולא כליתי את בני"י וכן היה בחטא העגל דכתיב קח את כל ראשי העם והעם סתם זה הערב רב וירא העם, ויקהל העם ויפל מן העם וכן ויאכל העם וישתחוו, כולם היו מן הערב רב (זהו הק')

עולת שבת בשבתו על עולת התמיד
ידוע מספ"ק שהאדם צריך להשתדל שיעלה מעלה מעלה בכל יום בתורה וביראה אבל בשבת צריך להשתדל יותר שיהי' לו עליה גדולה וחדש חידושים כדי שיושפע עליו ברכה מרובה לכל ימות השבוע וזה הנרמז כאן עולת שבת בשבתו דהיינו עליה של שבת צריכה להיות גדולה על עולת התמיד כלומר יותר מהעליה התמידית שבכל ימות השבוע.
(רבי שמואל יונגרייז זצ"ל)

שלקח למשכון, ולמה דוקא אות ו' לקח למשכון כי יש בישעי י"א ששה מדות נאמר במשיח, רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה'.

(אבודרהם)
ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רועה
חזקה על כל רועה שאינו מתכוון לטובת הצאן אלא לטובת עצמו, שהרי אין הוא של הצאן, אלא הצאן הן שלו. לפיכך מבקש משה רבינו, שיהיה מנהיג ישראל רועה כזה, אשר כל כוונתו אינה אלא לטובת הצאן, ואשר ימסור נפשו למענם, ולא 'כצאן אשר אין להם רועה' - אשר הרועה אינו שלהם כי אם מתכוון לטובת עצמו.

לאוני משפחת האוני
בגמרא (כתובות ה'): איתא מפני מה האליה של האוון רכה, שאם ישמע דבר שאינו הגון יכוף את האליה לתוך האוון שלא ישמע, וצריך להבין למה ליה גם

א מעשה

עם כל איש ואיש. ויפצרו בו האנשים מאוד עד אשר נתרצה להם וקבע את זמן השיחה.

בשעה הקבועה באו המשולחים אל המלמד, והציעו לפניו את הרבנות של העיר פראנקפורט אשר על נהר מיין. הוא האזין לדבריהם ואמר להם: "לא אוכל לקבל את המשרה הזאת כי מלמד אנכי תורה לילדי ישראל, ואסור לי לעזבם לנפשם".

כשמוע האנשים את התשובה הזאת, ראו את גודל צדקתו, ויפצרו בו מאוד לקבל את המשרה הזאת על שכמו, אך כל דבריהם היו ללא הועיל. כאשר ראו כי אי אפשר להטותו לרצונם, הלכו להם לדרכם, לבקש במקום אחר איש הראוי לאותה איצטלה.

ויהי בצאת המשולחים מן העיר והנה חלה המלמד מחלה כבדה מאוד, עד אשר יצאה נשמתו כמעט. כראות החולה כי כלתה אליו הרעה ובני החברא קדישא עומדים כבר סביבו ומחכים ליציאת נשמתו, פתח את פיו ואמר: "רבונו של עולם! מפני רצונך שאלך לפראנקפורט דמיין, אבטל רצוני מפני רצונך". מאותו הרגע הוקל לו, והמחלה הלכה הלך ורפה, עד אשר נתחזק ונתרפא כליל.

והנה מתוך דבריו שדיבר המלמד בשעת מחלתו, נודע בעיר מה ביקשו ממנו האורחים הנכבדים. שליחים יצאו לבקש את נכבדי פראנקפורט, כי זה שמונה ימים אשר יצאו את העיר. וילכו השליחים מהלך שתי שעות, וימצאו את הנכבדים מפראנקפורט בכפר אחד, ויאמרו להם לשוב העירה, כי המלמד יוסף שמואל נאות לקבל את המשרה אשר הציעו לו. ויספרו להם אנשי פראנקפורט כדברים האלה לאמור: "זה כשמונה ימים שיצאנו את העיר קראקא וכאשר הגענו לכפר הזה, נשברה העגלה, ואחד מאתנו נפל ארצה וידו נקעה ממקומה, ומפני זה מוכרחים היינו להתעכב בכפר עד היום. נראה הדבר, שמן השמים עכבונו כאן, אך היום אי אפשר לנו ללכת עמכם; עוד מעט תשוב היד למקומה

בעיר פראנקפורט ישב על כסא הרבנות הרב הגאון ר' ישעיהו הורביץ, נכד בעל השל"ה הקדוש זצ"ל. כאשר הלך הרב הגאון לעולמו, הניח אחריו שלוש קושיות חמורות ומן הצד כתוב לאמור: „כל מי שיתרץ את הקושיות האלה, יתקבל לאב בית דין אחרי". מיד התאספו ראשי הקהלה הקדושה ובחרו בשלושה גדולי תורה מנכבדי העדה, שהם ילכו ויבקשו אדם גדול בתורה, אשר ידע לתרץ את הקושיות החמורות. ויצאו המשולחים וילכו מעיר לעיר וממדינה למדינה ובדרכם חקרו ודרשו היטב אחרי האיש, אשר ישב על כסא הרבנות בעירם, אך לשוא היה עמלם. בכל הדרך לא נמצא תלמיד הכם שיהא ראוי למלא את מקום רבם הנפטר.

בדרכם הגיעו גם לעיר קראקא המהוללה בגדולי התורה אשר בה, אנשי שם מעולים. ביום בואם התקיים ברית מילה בבית אחד הגבירים בעיר, ובעל השמחה הזמין את האורחים הנכבדים לסעודה של מצוה אשר בביתו. ויהי בשבתם בבית הגביר במסיבה, ויקם האח הגדול של הילד הנימול וידרוש לפניו דרשה נפלאה בחידושי תורה, ובדרך אגב תירץ גם את שלוש הקושיות החמורות שהקשה רבם לפני מותו וישתוממו האורחים מאוד לשמוע את דברי הנוער, ויאמרו איש אל רעהו: "הלא הן שלוש הקושיות אשר הניח אחריו רבינו הגדול והנער הזה הרי הציע לפנינו קושיא ופרוקא בחדא מחתא! פה מצאנו איפוא את המבוקש".

וישאלו את הנוער הדורש: "אצל מי אתה לומד?" ויען ויאמר: "אני לומד אצל רבי יוסף שמואל המלמד". וישאלוהו שוב: "ואיה הוא רבך זה, אשר השכיל ללמד אותך דרשה זו?" ויאמר אליהם: "הנה הוא יושב שם בפנינת החדר בתחתיתו". ויקומו הנכבדים ממקומם ויבואו אל המלמד ויאמרו אליו: "ענין גדול ונחוצ לנו אליך ומבקשים הננו ממך להודיענו באיזה זמן נוכל לדבר עמך". ויבט האיש בפניהם ויאמר: "מלמד תינוקות אני, ואין שעתי בידי לדבר דברים

דרשה זו, וגם הדרשה מדוע ברא ה' את האצבעות משופות כדי שייסתום בהם את אוזנו, ויש לתרץ, לפי הרמ"א סי' צ"ב סעיף ז' ובמשנה ברורה שם, שאם אדם מכניס אצבעו בתוך האוזן ונוגע שם בכלכודן שבאוזן צריך לטויל ידיו, ואסור בדברי תורה עד שיטויל ידיו, וא"כ לא יוכל לסתום אוזנו באצבעו בעת לימודו, ולכן נתנו לו עצה אחרת שייסתום אוזנו באליה עם אצבעו מבחוץ, שלא יתחייב בנטיילת ידים, ואז יוכל להמשיך בלימודו, בלי להפסיק בשביל נטיילת ידיו.

ונתת מוהודך עליו
איתא בגמרא (ב"ב עה'): 'מהוודך ולא כל הוודך', זקנים שבדור אמרו פני משה כפני חמה, פני הושע כפני לבנה, אוי לאותו בושח אוי לאותו כלמה, וצריך להבין מדוע דווקא הזקנים שבדור אמרו זאת, ולא

פנחס
כמס' ברכות נו: הרואה פנחס בחלום פלא נעשה לו וכתב רש"י כמו שנעשה לפנחס פלאות, ונראה כי אמרו חז"ל בזה"ק ובפרקי דר"א מז. 'פנחס זה אליהו', ונאמר בזמירות אשרי מי שראה פניו בחלום, וי"ל דדוקא פניו וצורת קדשו של אליהו וכן הרואה פנחס וצורת קדשו ולא את האותיות פנחס.

את בריתי שלום
בבעל הטורים איתא נאמר ו' קטיעא כי פנחס זה אליהו ויעקב אבינו נטל מאליהו בחמש מקומות את האות ו' כמ"ש במלאכי הנני שולח לכם את אליה לפני בא יום הגדול למשכון עד שיבא עם משיח לגאול את בני ובחמש מקומות איתא יעקוב עם ו' אליה חסר ו' וזהו יגל יעקב ישמח ישראל - ישמח אותיות משיח שיישמח יעקב לימות המשיח ויחזיר לאליהו אות ו'

(חתי"ס בכתובות)
ונתת מוהודך עליו
איתא בגמרא (ב"ב עה'): 'מהוודך ולא כל הוודך', זקנים שבדור אמרו פני משה כפני חמה, פני הושע כפני לבנה, אוי לאותו בושח אוי לאותו כלמה, וצריך להבין מדוע דווקא הזקנים שבדור אמרו זאת, ולא

הצעירים, ויש לומר כי הצעירים חשבו שאולי משה רבנו בצעירותו גם כן היה פנוי לפני לבנה, ורק עכשיו בוקנותו נהיה כפני חמה, ולכן לא אמרו כלום, אבל הזקנים שהכירו את משה בצעירותו, העידו שכבר אז היה פנוי משה כפני חמה, משא"כ יהושע גם עכשיו בתחילתו כפני לבנה.

(הגר"א)

עוד יש לפרש, ע"פ דברי רבנו הנגאל שכל מי שנה במדבר לא קדשו את החדש עפ"י ראייה אלא עפ"י חשבון, כיון שהיו ענני כבוד סובבים אותם מכל הצדדים, לא ראו את אור החמה ביום ולא את אור הלבנה בלילה, ולפי זה מובן שרק הזקנים שהיו במצרים ידעו איך נראה החמה והלבנה, אבל הדור שנולד במדבר לא ראו לא חמה ולא לבנה, ולכן לא יכלו לומר פני משה כפני חמה בפני יהושע כפני לבנה.

(נפתלי שבע רצון)

במדרש הג"ל זקנים שבדור אמרו פני משה כפני

שישומע שישראל מחבבין את המצוות מסתתמין טענותיו,

וקשה וכי משום ששומע שמחבבים את המצוות לא יוכל להזכיר העונות, וכי למה, ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו בילקוט שמעוני (יחזקאל ג' שמ"ב) שאם עושים תשובה מאהבה, הודונות הנפכים לזכויות, והוה כונת רש"י שכיוון ששומע שישראל מחבבין את המצוות, דהיינו שעושים תשובה מאהבה אינו רוצה א"כ להזכיר העונות, כי דודנות נעשין לו זכויות, ונמצא מוסף על זכויותיהם, וזו אינו רוצה לעשות.

(רבי עקיבא אייבר)

ושעיר עזים אחד הטאת

יש להתבונן מדוע ביום הראשון של סוכות וביום השני וביום הרביעי נאמר ושעיר עזים אחד הטאת, ואילו ביום ג' ה' ו' ז' נאמר "ושעיר חטאת" אחד, ולא מוזכר "שעיר עזים" רק "שעיר" לחטאת,

והנה שנינו הנך ע' פרים כנגד ע' אומות העולם, ומצאנו בזהר הק' שעיקר ושורש האומות הם שניים, "שמעאל" ו"עשיו", ושאר האומות יונקים את השפעתם מאלו השניים, ומוכא בזה"ק שעשוי נקרא "שעיר", ושמעאל נקרא "שעיר עזים", והנה ע' אומות מתחלקים ביניהם לשניים, וא"כ ל"ה (35) יונקים השפעתם מישמעאל, ול"ה (35) מעשיו, וביום הראשון הקריבו י"ג פרים כנגד ישמעאל שהוא קדם לעשיו כי נולד מאברהם וגם ביום השני שהקריבו י"ב, הוא גם לטובת ישמעאל, והנה ביום השלישי שהקריבו י"א פרים, לא יכול כבר להיות לטובת ישמעאל כי א"כ היו לו 36 פרים והלא חלקו הוא רק 35, (חצי 70-) ולכן ביום ג' היה ה-"א" פרים כנגד עשיו, וביום ד' שהקריבו 10 היה לטובת ישמעאל, ועכשיו הגיע למספר 35, ולכן ההמשך היה הכל לטובת עשיו, עד השלמת 35 פרים, ולכן מוזכר בהם רק "שעיר" ולא "שעיר עזים".

(הגר"א)

ויקרב משה את משפטן לפני ד'

נחלת ארץ ישראל תלויה בשמירת שבת, כמו שאחז"ל: כל השומר שבת כהלכתו נותנים לו נחלה בלי מצרים, הרי ממילא משמע שהמחלל את השבת מאבד את נחלתו.

והנה חז"ל אמרו: מקושש-זה צלפחד, אם כן מחלל שבת היה, ואיבד את נחלתו, וטענתו לא היתה טענה בכלל, ברם, מאידך מציינו גם דעה האומרת: מקושש לשם שמים נתמנון, ואם כן לא איבד את נחלתו, לפיכך ויקרב משה את משפטן לפני ד', שהוא יודע מחשבות וכוונות של צלפחד גלויה לפניו, אם היתה לשם שמים אם לאו, ממילא יוכל להכריע אם מגיעה לו נחלה בארץ ישראל אם לא.

(אהל תורה)

הגני נותן לו את בריתו שלום.

אע"פ שפנחס הפר את ברית האהבה בין לוי ושמעון, שהרג נשיא שמעון, והוא משבט לוי, וא"כ עלולה לפרוץ מלחמה ביניהם, אבל הוא מובטח שיהיה לו שלום.

(טוב טעם)

ובעשור לחדש הזה

ר' לוי יצחק מברדיטשוב כשחזר מבית הכנסת במוצאי יום הכיפורים אמר לסובבים אותו ליכי חלש, ונתנו לו מיני מרקחת בשביל להשיב נפשנו ולא הועילו לו, עד שהביאו לפניו מסכת סוכה, וישב ולמד כל הלילה, ובוהו השיב נפשו.

איתא במדרש: לפי שנתעצל משה בהריגת זמרי לכן לא ידע איש את קבורתו של משה, ויש להבין הקשר בין ב' דברים הללו, והנה הטעם שלא נודע קבורתו כיון שהיה משה גדול ונכבד בעיני כל הבריות ואם היו יודעים מקום קבורתו היו האומות העולם עושים אותו אלקות, ולכאורה קשה מדוע אצל אהרן כן ידוע מקום קבורתו ובכל זאת לא עשו אותו אלקות והחסבר הוא כי היה כהן ויהי משמש במקדש כעבד המלך ואין עבד נעשה אלקות והנה פינחס זכה שקידש ש"ש שהרג לזמרי ונעשה כהן כמ"ש בביבחים קא: לא נתתהו פנחס עד שהרג לזמרי ואם משה היה הורג לזמרי היה הוא נתתהו ואז היה כעבד המלך וא"כ לא היו עושים אלקות כי אין עבד נעשה אלקות והיו

לו לצדקה, אמרו חז"ל גדולה צדקה שמקרבת את החיים ומרחקת את המיתה, והנה "מחצית השקל" המילה מחצית, ה-צ' שרומז לצדקה באמצע והתיבות הסמוכות לו הם ח"י והתיבות הרחוקות לו הם מ"ת וזהו גדולה צדקה שמקרבת את החיים ומרחקת את המיתה, פינחס בן אלעזר במעשה קנאותו עשה פעולה כמו בצדקה וזהו השיב את "חמתו" שבתביה זו האותיות "מת" הם סמוכות והאותיות "חיי" רחוקות וזהו השיב את "חמתו" שהיפך את האותיות ונעשה חי קרוב, וזה הפי' ויעמוד פנחס ויפלא ותעצר המגפה: וע"פ פעולתו – ויחשב לו צדקה" כי עשה אותה פעולה שצדקה עושה, מקרבת החיים ומרחקת את המיתה.

(ספה"ק)

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום

החתם סופר אומר שהסיבה שעשה ה' ית' שיבזו את פנחס, מכיון שזכה לעשות כזה מצוה גדולה לכפר על

הגויים היו מתלחשים, כי הכומר אינו אלא אביו של הנער. יש הוכחות מספיקות לחשוד בכומר, כי מעוניין היה לבצע את הרצח. ר' יוסף-שמואל הקשיב ברב קשב לדבריהם וחזר ביתר ביטחה על דבריו הראשונים: "אני אכלכל את עניינכם לפני בית המשפט העליון".

הרב קיים את הבטחתו. אחרי שהכומר פרנציס נרב את נאום הקטיגוריה, תבע הרב את רשות הדיבור וביקש כי נתתן לו אפשרות לגלות את הרוצח. השופטים הסכימו לזה. הרב הוסיף וביקש, כי יביאו את גוויית הנרצח. גם בקשתו זו נתמלאה. "הנה החלל, ובכן מה רצונך" – שאלו השופטים.

כל אחד מהנוכחים יגש אל החלל ויגע בידו לרגעים מספר והיה אם יגש הרוצח ויגע ביד הילד, שוב לא יוכל לנתק את ידו. הנרצח בעצמו יעיד ברוצח".

ההצעה הזאת מצאה חן בעיני השופטים. כל השופטים, העדים והנאשמים השתתפו בנסיון הזה והכל עבר בשלום. משגוע תורו של פרנציס, אחזתו חיל ורעדה, פניו החווירו ונעשו כפני החלל השוכב. הוא התמהמה לגעת ביד המת ומשהכריחוהו לכך, התעוותו אצבעותיו ודבקו באצבעות הנרצח. לשוא ניסה לשחרר את ידו. "הניחה לי", צעק כמטורף. כולו רעד ונפל ארצה ומשך את החלל אחריו".

את פרנציס העמידו לחקירה, הוא הודה באשמתו וליהודים היתה הרווחה. ככה התחיל ר' יוסף-שמואל את פעולתו בפרנקפורט.

כל בני העיר קיבלו את פני רבם בכבוד מלכים והושיבוהו על כסא הרבנות. אמרו עליו, שהוא למד עשרים וחמש שנה תורה מעומד, ושנה משנתו כל הש"ס מ"ב פעמים, לקיים מה שנאמר ודברתם במ, ויקדש במ. כל ימיו למד תורה לשמה ויהיו דבריו נשמעים בשמים כאחד הראשונים.

(חוט המשולש החדש)

בני ישראל, והציל בזה את כלל ישראל מן המגפה וכליון ח"ו, וכיון שהמצוה כה גדולה ובכדי שתישאר המצוה נקיה ושלמה ולא יכנס בה הנאה ופניה והרגשת נאווה ח"ו ויקלקל המצוה ושכרו לעולם הבא, ע"כ סיבב ה' שיבזו אותו ולא יהיה לא שום כבוד מזה.

אך צריך להבין א"כ למה שבחה אותו התורה עד כדי כך, הרי יכול כעת להיכנס בו הרהורי נאווה, אך יש לומר דאחר שעבר פנחס את הנסיון הזה, שלא היה בבחינת תוהה על הראשונות ולא התחרט על המצוה אחר שקיבל כאלה ביונות, כבר אז הגיעה המצוה עליו שלא יבא להזיק של גיאנות, ואין כבר חשש לקלקול ע"י השבח שהתורה שבחה אותו.

יום תרועה יהיה לכם

בגמרא (ר"ה טו.) איתא למה תוקעים ומריעים כשהן יושבים ואח"כ תוקעים ומריעים כשהם עומדים, עונה הגמרא כדי לערבב את השטן, וברש"י שם כתוב, כיוון

אויף שבת

ותרפא, ואז נשוב העיר, כפי שאתם דורשים".

וישבו בכפר ימים אחדים, עד אשר נתרפא האיש. וילכו וישובו לעיר קראקא, ויקחו את רבם ונסעו אתו לעיר פרנקפורט.

בעודם בדרך, שלחו השליחים רץ מיוחד לפרנקפורט שיבשר את בואו של הרב החדש, למען יכינו קבלת פנים מפוארת כראוי לקהלת פרנקפורט העתיקה והעשירה, אך מה השתוממו בבואם אל עירם, כאשר לא יצא איש לקבל את פניהם ליד השער. גם ברחובות היהודים לא מצאו זכר לקבלת פנים חגיגית. שוממים וריקים מבני אדם היו רחובות הגיטו. "הגענו בשעה לא טובה" – אמר הרב כאילו ידע את סיבת הדבר.

בהגיעם לבית הקהל, מצאו שם את פרנסי הקהלה מדוכאים ועצובים. סכנה גדולה ריחפה על קהילת פרנקפורט. הימים היו ימי הפסחא הנוצרית. ברחוב היהודים נמצא ילד נוצרי מת והכמרים גללו את כל האשמה על ראשי היהודים. שונאי ישראל חידשו את עלילת הדם הארורה, כאילו משתמשים היהודים בדם נוצרים ללוש בו את המצות. בית המשפט העליון של הכמרים החליט, כי שומה על היהודים להמציא במשך שלושה ימים את הרוצח לידם. לאחר שלושה ימים יתכנס בית המשפט ויחליט אם יש להסתפק בגירוש היהודים גרידא...

הפסיקים הרב החדש ואמרו: "אל תפתחו פה לשטן, בעוד שלושה ימים איתניצב לפני בית המשפט כנציג היהודים ואשמיעם את דברי".

משתאים הסתכלו האנשים ברבם, הצדיק הנסתר. הרי קדוש הוא האיש הזה, מלאך מושיע אשר אלקי הרחמים שלחו אליהם. הרב רצה לדעת, האם משערים הם מי הוא הרוצח האמיתי. "זה יותר מהשערה" - השיבו הפרנסים - "אין זה אלא מעשי ידי הכומר פרנציס, שונא ישראל מובהק, שראוהו לעתים קרובות בחברת הנער הנרצח, וגם

חמה, פני יהושע כפני לבנה, או לאותו בושה או לאותו כלימה, ויש לבאר על מי נאמר המילים האלו "אוי לאותו בושה" בפשטות הפירושו, שהיה להם בושה שיש כזה הבדל גדול בין שני מנהיגים, כך אמרו הזקנים,

אבל יש לפרש, עפ"י מה שאמרו במדרש: אמר הקב"ה למשה: נוצר תאנה יאכל פריה יהושע לא מש מתוך האוהל והוא שירת אותך פריה, והיה משכים ומעריב בבית הועד ומסדר את הספסלים ופורס את המוצללות, הוא ראו להתמנות למנהיג, ואז אמרו הזקנים אוי לאותו בושה, שאנחנו התביישנו לסדר הספסלים בבית מדרש, ואילו היינו אנו מסדרים ולא מתביישים, היה לנו סיכויים לקבל את ההנהגה לדינו.

(חיד"א)

פנחס בן אלעזר השיב את חמתו

בתהלים ויעמוד פנחס ויפלא ותעצר המגפה ויחשב

אפשר לידע מקום קבורתו ללא שום חשש וזהו מה שאמר במדרש, לפי שנתעצל משה בהריגתו לפיכך לא ידע איש את קבורתו כדי שלא יעשו אותו אלקות. (רבי יהודה אסאד זצ"ל)

עולת שבת בשבת

פירש רש"י ולא עולת שבת זו בשבת אחרת דאם לא הקריב בשבת זו אינו יכול להשלים בשבת אחרת ויש לשאול מרש"י זה על מה שכתב בס' 'עשרה מאמרות' מהרמ"ע מפאנו שכתב שלעתיד לבא יקריבו וישלימו

כל הקרבנות שחסרו בזמן הגלות והיינו דאמרינן בתפילות שמו"ע של מוסף ואת מוסף יום השבת הזה נעשה ונקריב לפניך לעתיד ויש לחלק דרש"י הק' מיירי בזמן ביהמ"ק שאז אמרינן עבר זמנו בטל קרבנו אבל בזמן הזה שאין באפשרותנו להקריב קרבנות היום נוכל להשלים לעתיד לבא בב"א. (ויגד יעקב)

והוא לא היה בעדת אהרן
בשעה שלקחו את בעל המנחת חינוך לאב"ד טארניפול מיד אח"כ בא אליו אחד מתושבי העיר ויסקר לו איך לחם בעדו בעת שהיה בחירות על כסא הרבנות עד שהוציא לפועל מינהו לרב אע"פ שהיו הרבה שונאים ומתנגדים למינויו והשיב לו המנחת חינוך יישר כח גדול על פעולותיו ואחר זמן מה בא האיש להזמין את בעל דינו לדין תורה אצלו ענה לו המנחת חינוך אין אני יכול לדון אותך אחרי שסיפרת לי שלמחת בעדי שימינו אותי לאב"ד כאן נגד המתנגדים לי והיו שוחד דברים וכנראה שזה היה כוונת הבעל דין מעיקרא כשסיפר לו על מה שעשה עבורו, ואז אמר הרב שעשיו מביין מה שאמרו בנות צלפחד למשה אבינו מת במדבר והוא לא היה בעדת קורח ומה זה נפקא מיניה לגבי הירושה שמגיע להם מאביהם אלא ע"כ רצו לשחד את משה בדברים אלו שיתחשב באביהם שלא הצטרפו למתנגדים ולכן משה לא רצה לדון כלל בבקשתם אלא יקרב את משפטן לפני ה'. (דברי תורה מונקאטש)

מדוע אין הבת יורשת נחלה
היות כי עצם המיתה לאדם נגרם ע"י חוה שנתקלל כי עפר אתה ואל עפר תשוב כי נתנה לו מעץ הדעת ואכל, לכן אינו בדין שיהיה חוטא נשכר לקבל ירושה אחר מיתה.

(קונטרס תולדות אפרים הגאון ר"א מקאליש)

משפחת החנוכי

כתב רש"י הק' שהיו האומות מביים אותם ואמרו שהמזרים שלטו גם בקדושתם של הנשים לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה מצד אחד ויוד מצד אחר שהעיד הקב"ה על קדושתם ע"י שמו הק', ויש לראות רמז עפ"י הפסוק בתהילים: בצאת ישראל ממזרים, בית יעקב - אלו הנשים, מעם לוטן - העמים הוציאו לעו עליהם שהם שלטו על קדושת הנשים, היתה יהודה לקדשו ה' שאותיותיו יהודה חוץ מאות ד' העיד שישאל ממשלותיו שבני ישראל בלבד שלטו על הקדושה של משפחתם, והמזרים לא פגעו בהם. (כרם חמד)

את קרבני - לחמי לאישי

הקב"ה מצוה את בני ישראל לחמי לאישי בזמן שאין ביהמ"ק קיים אז אם נתן לחם ומוזנות לאישי ישראל הרי זה כאילו הקריב קרבן וכמו שאמרו חז"ל בברכות נה. כל זמן שביהמ"ק קיים מוזבח מכפר, עכשיו שאין ביהמ"ק קיים שלחנו של אדם מכפר עליו - שיארח עניים על שולחנו ויכפר עליו ויכפר.

(האדמו"ר מסקויער זצ"ל)

משל ונמשל

את קרבני לחמי לאישי

ובמדרש איתא: אם תאמר שיש לפני אכילה ושתיה למד ממשנה. ראה מה כתיב בו ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וכו'. ומכאן למדו חז"ל שאל ישנה אדם ממנהג המקום והענין שבאמת לא שינה ממנהג המקום. ועוד, מדוע לא הוכיחו זאת (כלומר שהתנהג כמנהג המקום) ממה שלא ישן ארבעים יום וארבעים לילה, אלא דוקא מאכילה ושתיה. וכן מדוע לא שבהח התורה את משה שלא ישן מ' יום ומ' לילה.

ויבואר על פי מעשה שארע עם המגיד מדובנא זצ"ל בעצמו. יום אחד הגיע המגיד עיף ורצוץ לפונדק אחד, והיה רעב מאוד, בקש מבעל הבית לתת לו דבר מה להחיות את נפשו, אך בעל הבית, שלא היה מוכנים אורחים גדול, השיב שאין לו מאומה בביתו, בקש לפחות

כוס חמין ופת יבשה, אך גם זאת לא נתנו לו. ראה המגיד כך, הניח מעילו על הספסל ונסה להרדם, אולם הרעב הציק לו ולא נתן לו מנוח ולא יכל לישון. בעלי הבית שסברו שהאורח ישן, הוציאו בינתים מן התנור עופות צלויים רוטב טעים ולחם ריחני, והתחילו לסעוד את לבם, למגנת לב האורח, השוכב ער ורואה הכל.

אז אמר המגיד בדרך בדיחותא: עתה הבנתי את כונת חז"ל מה שהוכיחו 'אל ישנה אדם ממנהג המקום' דוקא ממה שמשה רבינו לא אכל כשהיה בשמים, ומזה הביאו ראיה שגם המלאכים אינם אוכלים, ולא הביאו ראיה ממה שמשה לא ישן, כי זה ברור שמשה לא ישן, כי אם היה ישן הרי יתכן שהמלאכים אכלו בזמן שהיה ישן, ואם כן שוב אי אפשר להוכיח שהמלאכים לא אכלו, לכן ההוכחה היא שמשה לא אכל, וממילא ההכרח לומר שגם לא ישן.

אלהיו הנביא מטיב לבריות

פנחס זה אליהו

בילקוט שמעוני איתא אמר רבי שמעון בן לקיש פנחס זה אליהו אמר לו הקב"ה אתה עשית שלום בין ישראל לבני בעוה"ז אף לעתיד אתה עתיד לעשות שלום ביני לבין בני ישראל.

וכבר שאלו רבים מדוע כתוב פנחס זה אליהו הרי פנחס היה הרבה זמן לפני אליהו והיה לו לומר אליהו זה פנחס,

ויש ליישב עפ"י דברי החיד"א בס' מדבר קדמות וז"ל אליהו הנביא זכור לטוב היה מתחילה מלאך ובשעה שבא הקב"ה לברוא את העולם שאל לאליהו ולשאר המלאכים נעשה אדם? ענה לו אליהו אם לפניך טוב לברוא אדם לפני כל שכן, ואני ארד ואשמש לפניו ואחר זמן ירד בזמן מלכות אחאב ועשה מעשים (עצירת גשמים ועוד) שיראו כל העולם כולו כי ה' הוא האלוקים, ואח"כ שוב העלוהו הקב"ה לשמי מרום ואמר לו אתה תהיה אפטרופוס על בני, וא"כ אליהו היה מלאך הרבה קודם שנוול פנחס וא"כ שפיר אומרים פנחס זה אליהו.

אלהיו הנביא

הפיטו הידוע הנאמר במוצש"ק, הובא במהרי"ל סוף הלכות שבת וז"ל מהר"ש אמר מה שנהגים לומר פיוט אליהו במוצ"ש כיון דאיתא בחז"ל שבמוצש"ק יושב אליהו תחת עץ החיים וכתב זכויותיהם של שומרי שבת, והחיד"א בס' מדבר

פנחס זה אליהו

כבר תמהו המפרשים שהיה צריך לומר אליהו זה פנחס כי לכאורה היה פנחס הרבה קודם אליהו, ויש לרמוז בזה דבר גדול הדנה מצינו כמה פעמים בש"ס באביעיא דלא אישטא בלשון תיקון שהוא ר"ת תשבי יתרון קושיות ואיביעות והכוונה על אליהו הנביא שלעתיד לבא יתרון כל הקושיות והספיקות שנסארו ללא מענה וא"כ אליהו בקי בכל התורה כולה ובכל סודות התורה והנה פנחס הרג לזמרי כדי לקנא קנאת ה' צבקות אך כדי שלא יעלה על הדעת שכל אחד יכול לקחת עטרה לעצמו ולעסוק בקנאות לכן רמזו פנחס זה אליהו הפנחס קנאה צריך ג"כ להיות בקי בתורה ולעסוק גם בתורה ומצוות ויר"ש.

(האדמו"ר מקלויזבורג זצ"ל)
בני גד למשפחותם
במס' שבת קד איתא ג-ד ר"ת גמול דלים וכו' לפי"ז נרמז בזה ענין הצדקה, בני גד - בני, צריכים להיות גומלי דלים, למשפחותם - לחלק למשפחות, אבל צריך לזכור לצפון משפחת הצפוני, שעדיף להצפין את הנתניה - מתן בסתר, להגי משחת החגי - ליתן הצדקה בפנים, להגיגות, בשמחה ובלב חגיגי, לשוני משפחת השוני, לשנות - שצריך ליתן ויחזור ויתן.

(מאור ושמש)
את קרבני לחמי וגו' תשמרו להקריב לי במועדו

בזמן שאין ביהמ"ק ואין עבודת הקרבנות העבודה היא להשתוקק ולצפות לכן, ואז יהיה חשוב כאלו הקרבנו כל הקרבנות במקומם ובמועדם וכהלכתם, וזהו "תשמרו להקריב לי" כלשון "ואבינו שמור את הדבר" שהיה ממתין ומצפה מתי יהיה, כן תשמרו ותצפו בהשתוקקות "מתי יבנה" וזכרה להקריב את הקרבנות.

(שפת אמת)
ליצרי משפחת היציר

הינו נותן לו את בריתי שלום בספה"ק אגרא דפרקא (רמז קמ"ו) כתב נאמר לי בשם קדוש ישראל ה"ה מוה"ר רבי שלמה מקרלין הי"ד שאמר בשם המדרש בשעה שאמר הקב"ה לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית וברית, אמר אלי' לה: 'אתה ידעת שאני מקנא לשמן יתברך ואם יהי' בעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול שם', הבטיחו הקב"ה שיכפר לבעל הברית, א"ל: אם יהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו שיכפר לו א"ל: אפשר שהקהל העומדים שם יהיו ב"ע הבטיחו הקב"ה שיכפר לכל הקהל כן שמעתי שיצא מפי הק' הנ"ל וזה הרמז: תחת אשר קנא לאלוקיו שמדתו היה מדת הקנאה והוצרך להיות בכל ברית ע"ז גרם הכפר לכל ישראל, ויכפר על בני ישראל

שלימות בעבודת ה'.

לכן אמרו וכו'

פירש"י הק' כאדם המחזיק טובה וחנוה (מתנת חנים) למי שעשה עמו טובה אף כאן פירש לו הקב"ה שלומותיו, ולכן הוא לשון שבועה והבטחה, ומדייק הרא"מ בשלמה הכרת הטוב מוכן, אבל מתנת חנים מה שייך כאן הרי מן הדין הוא שיטול שכרו שאם אדם עושה טובה לחבירו, מן הדין שיחזיר לו טובה תחת טובה, ויש לומר שמה שנתן לו הקב"ה את הנהגה זה באמת מן הדין, אבל מה שנתן לזרעו אחריו זה אינו מן הדין אלא מתנת חנים ולזה הוצרך שבועה וזה מדויק בדין הוא שיטול רק שכרו אבל לפני משורת הדין והיתה לו ולזרעו אחריו כהונת עולם ועל זה צריכים "לכן" לשון שבועה והבטחה. (רבי יהודה אסאד ז"ע)

מזלא טבא וגדיא יאה

מעומקא דליבא

שלוחות בזה למחנך החשוב

הרב יוסף יצחק חשין שליט"א

לרגל השמחה במעונו

בלידת הנכדה בשעטו"מ

יהא רעוא שיזכה לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו לאורך ימים ושנים טובות, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אכ"ר

ה'תש"א ה'ת"א ה'תש"א

יום פעילות בחצר החיידר

חלוקת תעודות ופרסים לנבחני 'יש קונה עולמו במשנה' כתות ה' ו'

